

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/321/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112203264
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112203264.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Priehodu, sudcov JUDr. Márie Podhorovej a Mgr. Emy Novodomcovej v právnej veci navrhovateľa Orange Slovensko, a.s., so sídlom Prievozska 6/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 697 270 proti odporcovi F. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XX, XXX XX E. za účasti vedľajšieho účastníka vystupujúceho na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778 v konaní zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 377,89 Eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 05. 06. 2012 č.k. 13C/38/2012-110 takto

rozhodol:

Rozsudku okresného súdu v časti, ktorou odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 45,95 Eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 23. 07. 2010 do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia sa nedotýka.

Rozsudok okresného súdu v časti, ktorou odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 165,97 Eur s 9,5% ročným úrokom z omeškania od 23. 07. 2010 do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia, vo výroku ktorým vo zvyšnej časti nárok zamietol a v súvisiacich výrokoch o trovách konania z r u š u j e a v rozsahu zrušenia vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 211,92 Eur spolu s 9% ročným úrokom z omeškania od 23. 07. 2010 až do zaplatenia a to v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Súd návrh vo zvyšnej časti zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania 22,50 Eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. Rozhodol tak s odôvodnením, že navrhovateľ poskytol odporcovi služby verejnej mobilnej siete. Odporca túto službu zo strany navrhovateľa využil a preto mu vznikla povinnosť nahradiť navrhovateľovi cenu poskytnutých služieb. Odporca uznal, že si nesplnil povinnosť uhradiť navrhovateľovi cenu za poskytnuté služby celkom vo výške 45,95 Eur. Preto v tejto časti pokiaľ odporca vo vzťahu k navrhovateľovi nesplnil svoju povinnosť považoval okresný súd návrh navrhovateľa za dôvodný. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu dospel okresný súd k názoru, že vzhľadom na výšku pohľadávky je zmluvná pokuta neprimerane vysoká a preto túto pokutu znížil na polovicu. Nestotožnil sa s tým, že v danom prípade by malo ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko vzhľadom na výhody, ktoré získal odporca uzatvorením dodatku zmluvy o pripojení ohľadom výšky kúpnej ceny mobilného telefónu nie je v nerovnováhe, čo sa týka práv a povinností zmluvných strán.

Proti rozsudku okresného súdu v časti priznanej zmluvnej pokuty, do výroku o náhrade trov konania podal odvolanie vedľajší účastník. Žiadal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmeniť tak,

že návrh navrhovateľa v časti celej zmluvnej pokuty bude zamietnutý a súčasne bude vedľajšiemu účastníkovi priznaná náhrada trov celého konania. V tejto súvislosti poukazoval vedľajší účastník na to, že zmluvná pokuta, ktorú v danej veci uplatňuje navrhovateľ je ako neprijateľná zmluvná pokuta neplatná. Navrhovateľ zmluvnú pokutu naďalej uplatňuje aj keď ju už uplatňovať nesmie. V tejto súvislosti sa okresný súd dôsledne nezaoberal ust. § 53a O.z. v tom, že navrhovateľ nesmie používať zakázanú zmluvnú podmienku. Neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou a preto v takomto prípade neprichádza do úvahy ani moderovanie absolútne neplatnej zmluvnej pokuty. Pokiaľ sa týka navrhovateľa, tak existujú súdne rozhodnutia, ktoré v časti zmluvnej pokuty určujú predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú a teda absolútne neplatnú. Súd pri rozhodovaní mal k tejto okolnosti prihliadnuť. Pokiaľ navrhovateľ uplatňoval nárok za neuhradené služby, tak v tejto časti považuje vedľajší účastník návrh za dôvodný a v tejto časti rozhodnutie okresného súdu nenapáda. Žiadal preto rozhodnúť v zmysle podaného odvolania.

Krajský súd preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v tento v napadnutej časti v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu vyplýva, že podaným návrhom navrhovateľ uplatňoval voči odporcovi nárok pozostávajúci z neuhradených služieb vo výške 45,95 Eur a z nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 331, 94 Eur.

Na základe vykonaného dokazovania okresný súd správne dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania bola platne uzatvorená zmluva o pripojení podľa § 43 zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov vrátane dodatku k zmluve o pripojení, na základe ktorej navrhovateľovi, ako poskytovateľovi vznikla povinnosť predať odporcovi koncové telekomunikačné zariadenie a poskytovať odporcovi zvolené služby pri využívaní verejnej mobilnej telefónnej siete a odporcovi ako užívateľovi vznikla povinnosť uhradiť dohodnutú kúpnu cenu a uhrádzať cenu za poskytnuté služby určenú podľa odpočtu poskytnutých služieb vyúčtovaných navrhovateľom. Ako bolo zistené v rámci dokazovania odporca uznal, že si nesplnil povinnosť uhradiť navrhovateľovi cenu za poskytnuté služby celkom vo výške 45,95 Eur. V tejto časti preto považoval okresný súd návrh za dôvodný a s takýmto názorom súdu prvého stupňa sa stotožňuje aj krajský súd.

Vzhľadom na podané odvolanie zo strany vedľajšieho účastníka, ktorý nenapádal časť rozsudku okresného súdu, ktorou bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi cenu za poskytnuté služby vo výške 45,95 Eur, túto časť rozsudku krajský súd nepreskúmal, pretože podaným odvolaním tento nárok uplatnený zo strany navrhovateľa napadnutý nebol a má povahu samostatného nároku. V tejto časti sa preto krajský súd rozsudku okresného súdu nedotkol.

Na základe podaného odvolania zo strany vedľajšieho účastníka bol napádaný ďalší nárok uplatnený zo strany navrhovateľa voči odporcovi a to na zaplatenie zmluvnej pokuty za porušenie povinnosti vyplývajúcej z uzatvorenej zmluvy o pripojení a jej dodatku. Čo sa týka zmluvnej pokuty, tak z obsahu spisu vyplýva, že táto bola medzi účastníkmi konania dohodnutá Dodatkom k zmluve o pripojení zo dňa 28. 03. 2009. V čl. 2 v bode 2.5 je uvedené, že v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2,3 alebo 2,4 tohto článku najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku jednostranné ukončenie platnosti zmluvy, alebo dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti je účastník povinný uhradiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 331,94 Eur.

Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne podniku samotným porušením povinnosti účastníka a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku. Účastník je zároveň povinný uhradiť podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude účastník povinný zaplatiť podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti.

Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy podniku účastníkovi.

V podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu vedľajší účastník poukazoval na viaceré rozhodnutia, ktorými bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V tejto súvislosti je poukazované na rozhodnutie Okresného súdu Prešov č.k. 17C 23/2001-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 2 Co 137/2010, ako aj rozhodnutia Okresného súdu Prešov 17C 112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 18Co 136/2010.

Podľa § 53a ods. 1 O.z. ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú, z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo priznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky, alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

Ustanovenie § 53a O.z. je dôsledkom transpozície Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu v neprijateľných zmluvných podmienkach: „členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov, alebo dodávateľov. Ustanovenie § 53a ods. 1 O.z. zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 O.z. - absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku.

V danej veci vedľajší účastník pripojil ku danému odvolaniu aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 04. 2012 č.k. 6Co 91/2011, z ktorého vyplýva, že krajský súd prihliadol k tomu, že v iných konaniach bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V rozhodnutí krajského súdu je uvedený text zmluvnej pokuty, ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Porovnaním tohto textu s čl. 2 bodu 2.5 Dodatku k zmluve o pripojení č. zmluvy A XXXXXXXX zo dňa 28. 03. 2009 sa javí, že ide o zhodný text zmluvnej pokuty, ktorá bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Okresný súd preto v ďalšom konaní na túto okolnosť prihliadne a porovná, či v danej veci ide o totožné znenie zmluvnej pokuty s vecami, v ktorých už bola zmluvná pokuta vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak tomu tak bude, tak v danom prípade bude k tomu okresný súd musieť prihliadnuť.

Ustanovením § 53a O.z. sa do právneho poriadku zavádza i keď nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, pretože sa ním rozširuje pôsobnosť súdneho rozhodnutia v konkrétnej veci na všetky zmluvné vzťahy, v ktorých dodávateľ použil tú istú, alebo obdobnú zmluvnú podmienku. Z ustanovenia § 53a O.z. vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorú súd v akomkoľvek súdnom konaní označil za neprijateľnú, alebo keď neprijateľnosť zmluvnej podmienky vyplýva zo samotného súdneho rozhodnutia.

V Slovenskej republike je procesná právna úprava ochrany spotrebiteľov v oblasti súkromného práva obsiahnutá predovšetkým v Občianskom súdnom poriadku. Podľa § 153 ods. 4 O.s.p. platí, že ak súd určil nejakú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu

takejto podmienky, alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia. Ak raz už súd vyslovil neprijateľnosť konkrétnej zmluvnej podmienky, dodávateľovi vzniká ex lege povinnosť zdržať sa ďalšieho používania takejto zmluvnej podmienky. V praxi to znamená, že dodávateľ je na základe právoplatného rozhodnutia súdu vo vyššie uvedených veciach povinný odstrániť zo svojich všeobecných obchodných podmienok neprijateľnú zmluvnú podmienku a do tej doby je povinný zdržať sa dojednávania ďalších zmlúv so spotrebiteľmi, ak ide o dotknuté obchodné podmienky.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody okresný súd v prípade uplatnenej zmluvnej pokuty navrhovateľom vo vzťahu k odporcovi posúdi, či v danom prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, teda takú, ktorá už aj v iných súdnych konaniach bola vyhlásená za neprijateľnú a ak dôjde k takémuto záveru aj v danej veci výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia za neprijateľnú.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú podľa § 53 ods. 5 O.z. neplatné. Táto neplatnosť má formu absolútnej neplatnosti. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky by bolo v priamom rozpore so zákonom. Súd by preto na túto okolnosť v rámci konania v danej veci posudzovania nároku navrhovateľa mal v ďalšom konaní prihliadnuť.

Zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno moderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a O.z. sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

V ďalšom konaní sa bude okresný súd zaoberať aj náhradou trov konania a to aj trov, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi a ktoré si tento uplatnil. Náhradu trov konania posúdi okresný súd v závislosti na rozhodnutí súdu vo veci samej.

Z uvedených dôvodov preto krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.